

Raport z realizacji
„Programu przeciwdziałania narkomanii
w województwie podlaskim na lata 2014-2018”
w 2016 roku

Białystok 2017

Spis treści

Wstęp	2
Problem narkomanii w województwie podlaskim – ujęcie statystyczne	4
1. Ograniczanie podaży – walka z nielegalnym rynkiem narkotykowym	4
1.1 Działania podlaskiej Policji	4
1.2 Działania Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej oraz Izby Celnej w Białymstoku	6
1.3 Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych w województwie podlaskim – działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej	7
2. Leczenie i rehabilitacja.....	9
3. Epidemiologia zakażeń wirusem HIV oraz zachorowań na AIDS w województwie podlaskim	10
 Realizacja zadań wynikających z „Programu przeciwdziałania narkomanii w województwie podlaskim na lata 2014-2018” w 2016 roku.....	12
1. Przedsięwzięcia szkoleniowe	12
2. Kampanie edukacyjne	12
3. programy profilaktyczne	14
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	15
Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii na terenie Miasta Białegostoku, Łomży i Suwałk w 2016 roku	17
Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii przez podlaskie gminy w 2015 roku	19
Zadania zrealizowane w 2016 roku przez ETAP Ośrodek Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych w Białymstoku	22
Wnioski i rekomendacje	24
Załączniki.....	26

Wstęp

Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się, w myśl ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej. Zadania określone ustawą realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, inne podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie narkomanii oraz rodziny osób uzależnionych.

Zgodnie z ww. ustawą, organ wykonawczy samorządu województwa opracowuje projekt Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Wojewódzki Program stanowi część strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej.

Określono następujący cel główny oraz cele strategiczne i operacyjne Programu:

CEL GŁÓWNY: Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych w województwie podlaskim

CEL STRATEGICZNY I. Profilaktyka

Cel operacyjny I.1. Rozwój profilaktyki uniwersalnej, selektywnej, wskazującej

Cel operacyjny I.2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku

Cel operacyjny I.3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

CEL STRATEGICZNY II. Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Cel operacyjny II.1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Cel operacyjny II.2. Wspieranie dostępności leczenia substytucyjnego dla osób uzależnionych od opiatów

Cel operacyjny II.3. Zmniejszenie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków oraz osób uzależnionych

Cel operacyjny II.4. Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników placówek prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków

CEL STRATEGICZNY III. Badania i monitoring problemu narkotyków i narkomanii

Cel operacyjny III.1. Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii oraz postaw społecznych wobec problemu na szczeblu lokalnym i wojewódzkim

Cel operacyjny III.2. Rozwój i konsolidacja systemu informacji o narkotykach i narkomanii

Problem narkomanii w województwie podlaskim – ujęcie statystyczne

1. Ograniczanie podaży - walka z nielegalnym rynkiem narkotykowym

1.1 Działania podlaskiej Policji¹

Tabela 1. Przestępstwa popełnione przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii na terenie województwa podlaskiego:

	2015	2016
Przestępstwa stwierdzone	1050	1077
Czyny karalne nieletnich	72	66
Podejrzani	707	741
Sprawcy czynów karalnych	59	39
Postępowania wszczęte	680	671
Przestępstwa wykryte	999	1031

Źródło: System analityczny KSIP

W kontekście przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w 2016 roku na terenie województwa podlaskiego:

- odnotowano 1077 czynów związanych z przestępczością narkotykową (2015 r. – 1050 czynów),
- wszczęto ogółem 671 postępowań dotyczących przestępstw narkotykowych (2015 r. – 680), w efekcie prowadzonych czynności wykryto 1031 przestępstw (2015 r. – 999),
- najwięcej przestępstw popełniono na terenie powiatu białostockiego – 476 (2015 r. – 418), powiatu łomżyńskiego – 102 (w roku 2015 – 103 przestępstw) i powiatu suwalskiego – 74 (2015 r. – 88). Najmniej przestępstw popełniono na terenie powiatu kolneńskiego – 13,
- odnotowano 39 nieletnich (2015 r. – 59), którzy popełnili przestępstwa „narkotykowe”.

¹ Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku

Tabela 2. Zabezpieczenia narkotyków i środków zastępczych w 2016 roku

	marihuana (g)	konopie (szt.)	amfetamina (g)	haszysz (g)	grzyby (g)	heroina (g)	kokaina (g)
KMP Białystok	14901,72	362	5449,58	14,00	0,00	0,00	64,77
KMP Suwałki	337,65	93	364,97	0,00	0,00	0,00	0,00
KMP Łomża	1937,03	371	510,65	0,75	0,00	0,67	0,00
KMP Augustów	353,65	109	24,35	0,00	0,00	5,38	0,00
KMP Bielsk Podl.	621,38	44	182,22	0,00	0,00	0,00	0,00
KMP Grajewo	621,87	3	128,80	0,00	0,00	0,00	0,00
KMP Hajnówka	286,51	44	1290,28	0,00	0,00	0,00	0,00
KMP Kolno	1985,80	42	60,84	0,00	24,00	0,00	0,00
KMP Mońki	17,27	42	29,41	0,00	0,00	0,00	0,00
KMP Sejny	251,43	600	14,20	0,00	0,00	0,00	0,00
KMP Siemiatycze	3066,35	28	1938,17	1,11	0,00	11,15	0,00
KMP Sokółka	227,82	7	8341,50	1,81	0,00	0,00	0,00
KMP Wysokie Maz.	59,67	0	53,20	0,00	0,00	0,00	0,00
KMP Zambrów	754,20	3	159,50	0,00	0,00	0,00	0,00
Wydz. KWP	145,73	0	235,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PODLASKIE	25573,48	1748	18781,83	17,67	24,00	17,20	64,77

	MDMA (g)	MDMA (tabl.)	metamfetamina (g)	mefedron (g)	mak upr. (g)	inne	RAZEM
KMP Białystok	12,50	4	3,10	58,24	0,00	136,88	28605,79
KMP Suwałki	0,00	7	0,00	0,00	34,00	0,00	2750,37
KMP Łomża	0,00	0	0,00	0,00	0,00	24,10	10635,20
KMP Augustów	0,00	16	0,00	0,00	0,00	0,00	2785,38
KMP Bielsk Podl.	0,00	36	0,00	0,00	0,00	8,10	1788,70
KMP Grajewo	0,00	0	0,00	0,80	0,00	0,00	817,47
KMP Hajnówka	0,00	0	0,00	44,90	0,00	0,00	2589,69
KMP Kolno	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	2994,64
KMP Mońki	0,00	1	0,00	0,00	0,00	2,22	973,15
KMP Sejny	0,00	95	0,00	0,00	0,00	0,00	13489,38
KMP Siemiatycze	0,00	21	0,00	0,00	15,00	2,98	5641,01
KMP Sokółka	0,00	14	0,00	0,00	0,00	2453,40	11182,03
KMP Wysokie Maz.	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	112,87
KMP Zambrów	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	979,70
Wydz. KWP	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	380,73
PODLASKIE	12,50	194	3,10	103,94	49,00	2627,68	85730,67

Szacunkowa czarnorynkowa wartość zabezpieczonych narkotyków wynosi około **3 000 000 zł**. W ramach prowadzonych postępowań przygotowawczych podlascy Policjanci zabezpieczyli 3833 g oraz 25 l środków zastępczych o czarnorynkowej wartości około **500 000 zł**.

W ramach realizacji zadań z zakresu profilaktyki, na terenie województwa podlaskiego podlaska Policja przeprowadziła spotkania dotyczące problematyki uzależnień (w tym odpowiedzialności prawnej nieletnich) z młodzieżą oraz zorganizowała szkolenia pracowników placówek oświatowych nt. sposobu postępowania nauczycieli w przypadku ujawnienia ucznia będącego pod wpływem substancji psychoaktywnych/bądź posiadającego takie środki. Ujęcie liczbowe przedmiotowych działań:

Liczba ujawnionych nieletnich (ogółem), w tym:	273
pod wpływem środków zabronionych	24
pod wpływem dopalaczy	23
inne	235
Liczba działań interwencyjnych wobec nieletnich (ogółem)	714
doprowadzonych do miejsc zamieszkania	38
przekazanych do placówek opieki zdrowotnej	35
wniosków skierowanych do SRiN	207
przeprowadzonych rozmów profilaktyczno-ostrzegawczych:	12
- z nieletnimi	246
- z opiekunami	245
Liczba spotkań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą (ogółem)	1650
dotyczących odpowiedzialności prawnej nieletnich	1225
dotyczących problematyki uzależnień	1167
Liczba spotkań profilaktycznych z pedagogami (ogółem)	1149
dotyczących procedur postępowania w przypadku ujawnienia ucznia przewijającego demoralizację	2459
dotyczących procedur postępowania w przypadku ujawnienia ucznia posiadającego substancje psychoaktywne/będziego pod ich wpływem	2173
Odbiorcy (ogółem)	51532
dzieci i młodzież	43136
nauczyciele/pedagodzy	8307

1.2 Działania Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej oraz Izby Celnej w Białymstoku²

W zasięgu terytorialnym Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w 2016 roku ujawniono następujące zdarzenia z udziałem substancji psychoaktywnych:

01.02.2016 – amfetamina 0,9 g (szacunkowa wartości 30 zł, placówka SG w Kuźnicy).

24.06.2016 – amfetamina 0,39 g (szacunkowa wartość 15 zł, placówka SG Płaska).

27.10.2016 – konopie indyjskie 10 szt. (szacunkowa wartość 200 zł, placówka SG w Dubiczach Cerkiewnych).

² Źródło: Podlaski Oddział Straży Granicznej w Białymstoku, Izba Celna w Białymstoku.

02.12.2016 – amfetamina 12,49 g (szacunkowa wartość 624,5 zł), marihuana 287,38 g (szacunkowa wartość 11 000 zł), kokaina 80,5 g (szacunkowa wartość 13 683 zł) – placówka SG w Kuźnicy.

W toku pracy funkcjonariuszy **Izby Celnej w Białymstoku** ujawniono w 2016 roku następujące substancje psychoaktywne:

Marihuana 8117,86 g (wartość 317 897,50 zł).

Amfetamina 3328,42 g (wartość 99 852,60 zł).

Ecstasy (tabletki) 5 900 szt. (wartość 59 000 zł).

Olej haszyszowy 270 ml (wartość 8 100 zł).

3 MMC 52 g (wartość 1 560 zł).

Środki zastępcze 182,8 g (wartość 6 820 zł).

Leki psychotropowe 5 350 szt. (wartość 5 217 zł).

1.3 Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych w województwie podlaskim – działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii państwowy inspektor sanitarny posiada uprawnienia do kontroli, wycofania z obrotu i zabezpieczenia produktów, co do których istnieje podejrzenie, że są środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi. Ponadto właściwy państwowy inspektor sanitarny nakazuje, w drodze decyzji administracyjnej zaprzestania prowadzenia działalności w pomieszczeniach lub obiektach służących wytwarzaniu lub wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, a za ich wytwarzanie lub wprowadzanie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymierza karę pieniężną w wysokości od 20 000 zł do 1 000 000 zł.

W ramach działań podejmowanych w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych na terenie województwa podlaskiego w 2016 roku, Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła czynności kontrolne oraz administracyjno-egzekucyjne, które przedstawia tabela poniżej.

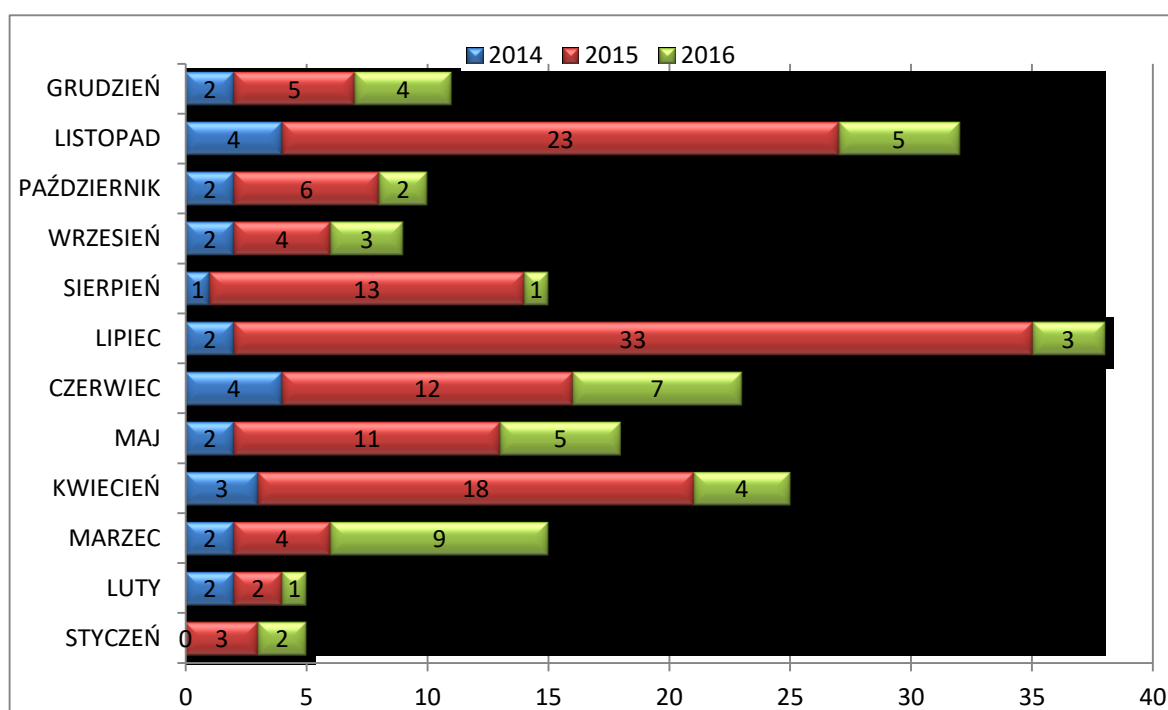
Tabela 3. Działania kontrolne i administracyjno – egzekucyjne organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2016 roku

Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba wydanych decyzji w I instancji	Liczba wydanych decyzji w II instancji	Liczba zabezpieczonych opakowań	Liczba pobranych próbek do badań	Kwota nałożonych kar (w zł)
8	63	3	587	20	745 000

Źródło: Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Białymstoku

W ramach współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej z placówkami służby zdrowia województwa podlaskiego, zgłoszono przypadki podejrzeń zatruc środków zastępczymi, których zestawienie liczbowe prezentuje poniższy wykres.

Wykres 1. Zgłoszenia przypadków podejrzeń zatruc środkami zastępczymi w latach 2014 – 2016

Źródło: Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Białymstoku

Największą liczbę zgłoszonych przypadków podejrzeń zatruc środkami zastępczymi odnotowano w terminie od kwietnia do sierpnia 2015 roku. Zmiany w prawie narkotykowym, mające na celu delegalizację kolejnych substancji psychoaktywnych, projektowane oraz wprowadzone w tym czasie, spowodowały błyskawiczne „wietrzenie magazynów” dystrybutorów „dopalaczy”, czego przykładem była promocyjna akcja jednego ze sklepów

internetowych oferującego w czerwcu 2015 roku – przy zakupie Mocarza lub innego „dopalacza” – drugi gratis. Pozbywanie się substancji w tak atrakcyjnej dla użytkowników „dopalaczy” formie, spowodowało masowe zatrucia syntetycznymi kannabinoidami, którymi nasączony był susz.

Tabela 4. Podejrzenia zatruc środków zastępczymi ze względu na wiek w latach 2014-2016

Lata/wiek osób	>18	18-25	25-41	Ogółem
2014	19	7	2	28
2015	61	42	30	133
2016	18	12	15	45

Źródło: Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Białymstoku

Tabela 5. Podejrzenia zatruc środkami zastępczymi ze względu na płeć w latach 2014-2016

Rok	Kobiety	Mężczyźni
2014	8	20
2015	13	120
2016	7	39

Źródło: Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Białymstoku

W latach 2014-2016 wskazano najwięcej osób podejrzanych o zatrucie środkami zastępczymi w przedziale wiekowym poniżej 18 roku życia. Wśród osób z podejrzeniem zatrucia „dopalaczami” odnotowano więcej mężczyzn, niż kobiet.

2. Leczenie i rehabilitacja

Wydatki Podlaskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia poniesione w 2016 roku na realizację świadczeń zdrowotnych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w wybranych zakresach świadczeń:

Nazwa zakresu świadczeń	Koszty 2016 r. w zł (wartość rachunków przedstawionych przez Świadczeniodawców opłaconych przez POW NFZ ³)
świadczenia udzielane w warunkach oddziału/ośrodka dziennego, w tym:	111 440,00
ŚWIADCZENIA DZIENNE TERAPII UZALEŻNIENIA OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	111 440,00*
świadczenia udzielane w warunkach ambulatoryjnych, w tym:	4 494 121,98
LECZENIE UZALEŻNIEŃ	2 181 813,06**
ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	1 738 191,52***
ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH INNYCH NIŻ ALKOHOL	402 271,00 ****
ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIEŃ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	171 846,40*****

* Jednostki chorobowe zgodne z klasyfikacją ICD 10, leczone w komórce organizacyjnej, w ramach świadczeń sprawozdawanych F11.1-F19.1, F11.2-F19.2 (bez F17), F63.0, F63.8 ze współistniejącym rozpoznaniem: F06, F07, F20-F29, F30-F39, F50-F59, F70,1 (używający substancji psychoaktywnych), Z81.2, F41, F43, F45, F48, F60 (współuzależnieni);

** Jednostki chorobowe zgodne z klasyfikacją ICD 10, leczone w komórce organizacyjnej, w ramach świadczeń sprawozdawanych F10-F19, F63.0, F63.8, Z03 (używający substancji psychoaktywnych); Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60, Z03 (współuzależnieni);

*** Jednostki chorobowe zgodne z klasyfikacją ICD 10, leczone w komórce organizacyjnej, w ramach świadczeń sprawozdawanych F11-F19, F63.0, F63.8, Z03 (używający substancji psychoaktywnych); Z03, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60 (współuzależnieni);

**** Jednostki chorobowe zgodne z klasyfikacją ICD 10, leczone w komórce organizacyjnej, w ramach świadczeń sprawozdawanych F11-F19, F63.0, F63.8, Z03 (używający substancji psychoaktywnych); Z03, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60 (współuzależnieni);

***** Jednostki chorobowe zgodne z klasyfikacją ICD 10, leczone w komórce organizacyjnej, w ramach świadczeń sprawozdawanych F10-F19, F63.0, F63.8, Z03 (używający substancji psychoaktywnych); Z03, Z81.1, Z81.3, F41, F43, F45, F48, F60 (współuzależnieni).

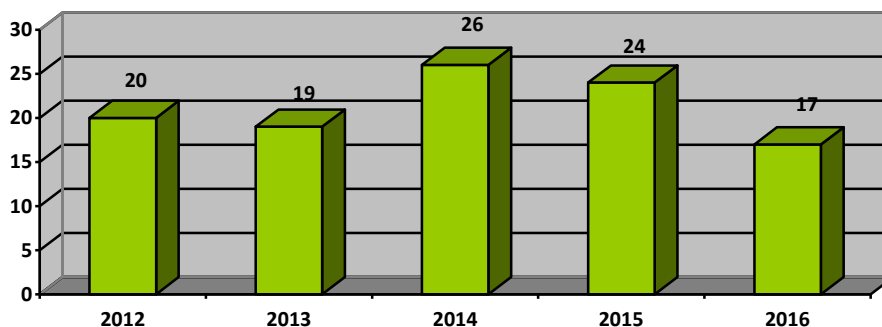
3. Epidemiologia zakażeń wirusem HIV oraz zachorowań na AIDS w województwie podlaskim

Jedną ze zdrowotnych konsekwencji używania narkotyków, w szczególności drogą dożylną, jest rozprzestrzenianie się chorób przenoszonych przez krew, wśród nich HIV/AIDS i wirusowego zapalenia wątroby. Zakażenia krwiopochodne w grupie osób używających narkotyków iniekcyjnie nabywane są zazwyczaj w konsekwencji używania wspólnego sprzętu (strzykawek, igieł, pojemników do mieszania i przygotowania narkotyku). Poza zakażeniami związanymi z korzystaniem ze wspólnego sprzętu do wstrzyknięć, do zakażeń HIV i HBV dochodzi również podczas kontaktów seksualnych zarówno między osobami używającymi narkotyków iniekcyjnie, jak i między nimi a ich partnerami seksualnymi lub klientami.

³ wg. stanu na dzień 23.01.2017 r.

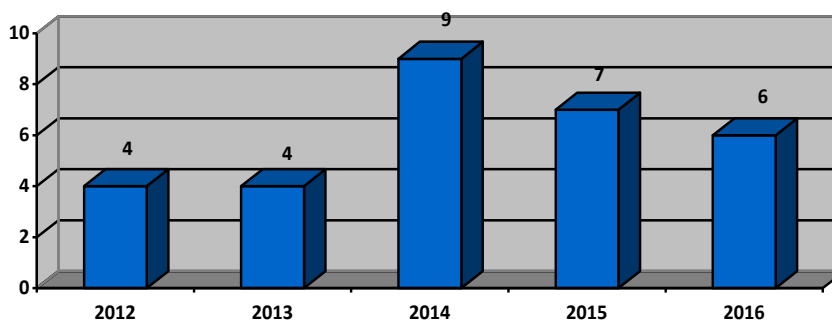
Poniższe wykresy przedstawiają sytuację epidemiologiczną zakażeń wirusem HIV (Wykres 2) oraz zachorowań na AIDS (Wykres 3) w województwie podlaskim w latach 2012-2016.

Wykres 2. Liczba nowych zakażeń wirusem HIV w latach 2012-2016 w województwie podlaskim⁴

Jak wynika z danych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku, w 2016 roku w województwie podlaskim zanotowano **17 nowych przypadków** zakażenia wirusem HIV i jest to najniższa liczba zakażeń w ciągu ostatnich pięciu lat.

Wykres 3. Liczba zachorowań na AIDS w latach 2012-2016 w województwie podlaskim⁵

⁴ Źródło: Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Białymstoku

⁵ Źródło: Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Białymstoku

*Realizacja zadań wynikających z „Programu przeciwdziałania
narkomanii w województwie podlaskim na lata 2014-2018” w 2016 roku*

1. Przedsięwzięcia szkoleniowe

1.1 W terminie maj – grudzień przeprowadzono program szkoleniowy pn.: „Cykl warsztatów i konsultacji dla nauczycieli i pedagogów szkół różnego szczebla w zakresie profilaktyki uzależnień”. Szkolenie skierowano do pedagogów i nauczycieli szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu województwa podlaskiego (liczba uczestników – 49 osób).

Zakres merytoryczny przedsięwzięcia:

- zasady postępowania z osobą znajdującą się pod wpływem substancji psychoaktywnych – metody interwencji wobec osób zażywających środki psychoaktywne,
- zasady postępowania w przypadku wykrycia narkotyku u ucznia – procedury szkolne,
- pracy z rodzicami dziecka eksperymentującego z narkotykami – metody interwencji,
- skuteczna profilaktyka w szkole (standardy, programy, teorie profilaktyczne, strategie),
- zaburzenia psychiczne i zdrowotne – rozpoznawanie zachowań po użyciu narkotyku,
- charakterystyka nowych zagrożeń – „dopalacze”, uzależnienia behawioralne (zakupoholizm, seksoholizm, uzależnienie od komputera, internetu, hazardu, telefonu komórkowego), cyberprzemoc.

Metody pracy szkoleniowej: wykłady, warsztaty kształtowania umiejętności, superwizja pracy własnej.

Koszt – **18 550,56 zł**

Cel strategiczny I Profilaktyka

Cel operacyjny I.3 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

Działanie: Wspieranie szkoleń, konferencji, narad różnym grupom zawodowym realizującym zadania z zakresu przeciwdziałania

2. Kampanie edukacyjne

2.1 W dniu 10 maja zorganizowano finałowy etap „Wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy o HIV/AIDS”. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Białymstoku w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem

Polityki Społecznej w Białymstoku, Polskim Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej Oddział w Białymstoku, Urzędem Miasta w Białymstoku oraz Podlaskim Urzędem Wojewódzkim w Białymstoku. Misję Olimpiady stanowiło poszerzenie wiedzy młodzieży na temat zapobiegania zakażeniom HIV, chorobom przenoszonym drogą płciową oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec ludzi żyjących z HIV i chorych na AIDS. W etapie wojewódzkim uczestniczyło 40 uczniów z 22 podlaskich szkół ponadgimnazjalnych.

Koszt – 1 365 zł

2.2 W ramach Porozumienia zawartego w dniu 24 czerwca 2016 roku pomiędzy Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Białymstoku a Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku przeprowadzono kolejną edycję programu edukacyjnego pn.: **„Mam wybór - wybieram rozsądek”**. Cel programu ukierunkowano na minimalizację zachowań destrukcyjnych młodego pokolenia, niwelowanie przestępczości i demoralizacji nieletnich oraz dążenie do kształtowania właściwych postaw i norm społecznych. W edycji programu realizowanej w terminie sierpień - grudzień 2016 roku, działania skierowano do kadry pedagogicznej podlaskich szkół. Zajęcia skoncentrowano wokół zapisów *Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich* oraz *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*, w szczególności na zagadnieniach dotyczących:

- odpowiedzialności prawnej nieletnich za popełnienie czynu karalnego i czynu zabronionego,
- demoralizacji,
- środków wychowawczych i poprawczych,
- procedur postępowania nauczycieli w przypadku ucznia popełniającego czyn karalny, bądź wykazującego przejawy demoralizacji,
- skutków prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- zażywania tzw. „dopalaczy”,
- odpowiedzialności prawnej za „przestępstwa z nienawiści”.

W ramach programu „Mam wybór – wybieram rozsądek” podlascy Policjanci przeprowadzili 479 spotkań z przedstawicielami kadry pedagogicznej, w których udział wzięły 6053 osoby. Uczestnikom spotkań przekazano egzemplarze „Poradnika dla kadry pedagogicznej placówek oświatowych”, zawierającego meritum treści programowej.

Koszt – 1 131,60 zł

2.3 W ramach realizacji działań z obszaru profilaktyki uniwersalnej zakupiono dwie walizki edukacyjne, jako narzędzie pracy edukacyjnej z rodzicami.

Koszt – **1 697,40 zł**

Cel strategiczny I Profilaktyka

Cel operacyjny 1.1 Rozwój profilaktyki uniwersalnej, selektywnej, wskazującej

Działanie: Wspieranie programów z zakresu profilaktyki uniwersalnej skierowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci i młodzieży

Cel operacyjny 1.2 Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku.

Działanie: Prowadzenie edukacyjnych kampanii społecznych.

Cel operacyjny 1.3 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną

Działanie: Wspieranie szkoleń, konferencji, narad różnym grupom zawodowym realizującym zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii

3. Programy profilaktyczne

3.1 „**FreD goes net**” – Program Wczesnej Interwencji wobec Młodych Użytkowników Narkotyków.

„**FreD goes net**” to międzynarodowy projekt mający na celu adaptację i rozpowszechnienie w Europie opracowanego w Niemczech programu profilaktyki selektywnej, opartego o metodę krótkiej interwencji profilaktycznej i skierowanego do młodych osób używających narkotyków. Osoby zakwalifikowane do programu biorą udział w zajęciach grupowych prowadzonych metodą wywiadu motywującego. Celem zajęć jest pobudzenie uczestników do refleksji, podniesienie poziomu ich wiedzy na temat używania narkotyków, zachęcenie do oceny ryzyka i odpowiedzialności, zmiana nastawienia i zachowania związanego z używaniem narkotyków oraz poznanie oferty lokalnego systemu pomocowego.

Koordynatorem programu po stronie polskiej jest Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, które upowszechnia i rekomenduje jego realizację. W 2016 roku Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku kontynuował wsparcie realizacji programu na terenie województwa podlaskiego. W terminie październik – grudzień zrealizowano program w sześciu zrekrutowanych grupach. Uczestnikami 8-godzinnych zajęć była

młodzież w wieku 13-17 lat. Potwierdzenie ukończenia programu otrzymało 38 osób. Rozmowy (kwalifikacyjne i podsumowujące) z beneficjentami programu oraz zajęcia przeprowadzili certyfikowani trenerzy „FreD”.

Koszt – **16 728,50 zł**

Cel strategiczny I Profilaktyka

Cel operacyjny 1.1 Rozwój profilaktyki uniwersalnej, selektywnej, wskazującej

Działanie: Wspieranie programów z zakresu profilaktyki selektywnej skierowanych do osób używających legalnych i nielegalnych substancji psychoaktywnych

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W ramach realizacji „Programu współpracy Województwa Podlaskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2016 roku”, w trybie otwartego konkursu ofert, na realizację przedsięwzięć ukierunkowanych na przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, Samorząd Województwa Podlaskiego udzielił dotacji następującym podmiotom:

1. Fundacji Na Rzecz Budowy Otwartego Społeczeństwa „Oni - to My” w Hajnówce, na zadanie pn. „Odpowiednie drogowskazy” - dotacja w kwocie 6 800 zł. W ramach projektu zrealizowano cykl lekcji profilaktycznych skierowanych do podopiecznych Domu Dziecka w Białowieży oraz uczniów trzech szkół gimnazjalnych z terenu powiatu hajnowskiego. W rezultacie spotkań moderowanych przez psychologa, pedagoga oraz specjalistów pracujących z osobami uzależnionymi, młodzi adresaci projektu przeprowadzili Debatę Oxfordzką – publiczną debatę poruszającą jedną z tez z obszaru uzależnień oraz spektakl profilaktyczny prezentowany szerokiej publiczności, szczególnie rówieśniczej.
2. ELEOS Prawosławnemu Ośrodkowi Miłosierdzia Diecezji Białostocko Gdańskiej w Białymstoku, na zadanie pn. „Zdrowe nawyki - świetne wyniki - działania profilaktyczne na rzecz wychowanków Specjalistycznych Placówek Wsparcia Dziennego ELEOS - dotacja w kwocie 6 000 zł. Cel zadania ukierunkowano na eliminowanie zachowań ryzykownych wychowanków placówek ELEOS (alkohol, nikotynę, dopalacze). W warsztatach profilaktycznych wzięło udział 96 podopiecznych Ośrodka.

3. Fundacji „Sztuk i Dialogu” w Jedwabnem, na zadanie pn. „Praca z programem profilaktycznym – DEBATA” - dotacja w kwocie 5 800 zł. Tytułowym programem objęto młodzież, u której nie nastąpiła jeszcze inicjacja alkoholowa i narkotykowa. Cel oddziaływań profilaktycznych ukierunkowano na zapobieganie przedwczesnemu używaniu alkoholu i zażywaniu narkotyków, towarzyszącym temu konsekwencjom oraz promowanie postawy trzeźwości. Program zrealizowano w pięciu placówkach edukacyjnych: SP Nr 9 w Łomży, SP Nr 7 w Łomży, SP w Konarzycach, Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Piątnicy oraz SP w Jarnutach (w programie udział wzięło 193 dzieci).

Wysokość środków wydatkowanych z budżetu województwa podlaskiego na realizację w 2016 roku zadań z obszaru przeciwdziałania narkomanii: **58 073,06 zł** (w tym 28 234,59 zł – środki finansowe ujęte w dziale - ochrona zdrowia, rozdziale - zwalczanie narkomanii).

*Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii na terenie
Miasta Białegostoku, Łomży i Suwałk w 2016 roku*

I. Działania zrealizowane przy wsparciu środków finansowych pochodzących z budżetu Miasta Suwałki:

1. Dofinansowano bilety na spektakl „Wspomnienia narkomanki” Kieleckiego Teatru Lektur. Odbiorcami spektaklu było 219 gimnazjalistów.

Koszt: 1 752 zł.

2. Pokryto koszt przeprowadzenia zajęć warsztatowych skierowanych do uczniów szkoły podstawowej (122 osoby) oraz ich rodziców (90 osób).

Koszt: 495 zł.

3. Zakupiono nagrodę główną za wykonanie plakatu w konkursie „Moda na życie wolne od uzależnień”, w ramach obchodów Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki.

Koszt: 400 zł.

4. Dofinansowano szkolenie przeprowadzone w ramach programu „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców, w którym udział wzięło 8 pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz 7 nauczycieli suwalskich szkół.

Koszt: 7 500 zł.

5. Zakupiono nagrody za udział w szkolnym konkursie „Dobre maniere”, zorganizowanym w ramach akcji profilaktycznej „Kultura kontra narkotyki”.

Koszt: 660 zł.

6. Zakupiono testy do wykrywania narkotyków w celu diagnostyki i terapii pacjentów Poradni Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych SP SP ZOZ w Suwałkach uzależnionych lub używających substancji psychoaktywnych.

Koszt: 2 973,22 zł.

II. Zadania zrealizowane przy wsparciu środków finansowych pochodzących z budżetu Miasta Łomży:

1. W trybie otwartego konkursu ofert udzielono dotacji w kwocie 100 000 zł, na realizację zadania pn.: „Nie piję, nie palę, nie biorę”. Zadanie zostało zrealizowane przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom „Nadzieja” w Łomży, w terminie od 15 kwietnia do 10 grudnia 2016 roku. Treść merytoryczna programu obejmowała zagadnienia z zakresu profilaktyki narkomanii i innych uzależnień oraz pierwszej pomocy. Programem objęto 400 uczniów dwóch łomżyńskich szkół gimnazjalnych.

2. Na terenie łomżyńskich szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych przeprowadzono programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania narkomanii, rozwiązywania problemów alkoholowych, przemocy rówieśniczej, przemocy domowej oraz uzależnień behawioralnych. Na ten cel Miasto Łomża przekazało środki finansowe w kwocie 196 700 zł.

III. Zadania zrealizowane przy wsparciu środków finansowych pochodzących z budżetu Miasta Białegostoku:

1. Wspieranie usług profilaktyczno-terapeutycznych w zakresie pomocy uzależnionym, ich rodzinom i osobom zagrożonym uzależnieniem, prowadzonych w punktach konsultacyjnych i poradniach uzależnień.
2. Wspieranie usług rehabilitacyjnych w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizowanych w placówkach stacjonarnych i ośrodkach dziennego pobytu.
3. Program profilaktyki i terapii w zakresie uzależnień behawioralnych.
4. Współorganizacja obchodów Dnia Pamięci Zmarłych na AIDS.

Łączna kwota wydatkowana z budżetu Miasta Białegostoku na realizację powyższych zadań: 793 200 zł. Przedmiotowe zadania zrealizowano w trybie otwartych konkursów ofert.

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii przez podlaskie gminy w 2015 roku

Coroczny monitoring realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na poziomie lokalnym prowadzony jest w oparciu o art. 11, ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, na podstawie ogólnopolskiego formularza sprawozdawczego. Analiza dotyczy następujących obszarów:

1. Profilaktyka.
2. Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna.
3. Badania i monitoring.

W 2015 roku⁶ wypełnione sprawozdania złożyło 107 (90%) podlaskich gmin. Realizacja badanych obszarów w 2015 roku, w ujęciu ilościowym, przedstawia się następująco⁷:

- 6⁸ podlaskich gmin nie opracowało gminnego programu przeciwdziałania narkomanii/wspólnego gminnego programu przeciwdziałania uzależnieniom,
- 71% gmin wspierało finansowo programy profilaktyki uniwersalnej, natomiast 39% wspierało finansowo programy profilaktyki selektywnej,
- 54% gmin finansowało działania z zakresu podnoszenia poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku,
- 20% gmin dofinansowało szkolenia z zakresu podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną,
- 30% gmin wspierało finansowo działania z zakresu zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków,
- 28% samorządów upowszechniało informacje na temat placówek i programów dla osób uzależnionych,
- 2% gmin wspierało programy ograniczania szkód zdrowotnych związanych z używaniem narkotyków

⁶ Dane z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na poziomie gmin w 2016 roku będą dostępne w miesiącu kwietniu 2017 r.

⁷ Źródło: Realizacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie profilaktyki narkomanii, KBPN

⁸ Gminy: Dubicze Cerkiewne, Giby, Janów, Kleszczele, Kulesze Kościelne, Zawady

- **14%** gmin wspierało finansowo realizację programów ukierunkowanych na zmniejszenie marginalizacji społecznej wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych,
- **6%** gmin wspierało działania z zakresu rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków,
- **11%** gmin realizowało działania mające na celu monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii,
- **3%** samorządów realizowało działania mające na celu monitorowanie postaw społecznych na temat problemu narkotyków i narkomanii.

Z analizy sprawozdań wynika, iż działania profilaktyczne wspierane w 2015 roku przez podlaskie gminy, w głównej mierze dotyczyły profilaktyki uniwersalnej, skierowanej do ogółu społeczeństwa, skonstruowanej na poziomie wczesnego zapobiegania. W mniejszym stopniu gminy angażowały się w realizację programów z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej skierowanych do osób z tzw. grup ryzyka oraz osób problemowo używających substancje psychoaktywne. Obszar edukacji społecznej realizowany był przez ponad połowę sprawozdanych gmin. Aktywność samorządów w tym zakresie przejawiała się opracowaniem i upowszechnianiem materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii, realizacją edukacyjnych kampanii społecznych oraz współpracą z mediami. Co piąty samorząd gminny dofinansował szkolenia z zakresu podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną.

Obszar oddziaływań leczniczych, rehabilitacyjnych, ograniczania szkód zdrowotnych oraz readaptacyjnych, podlaskie gminy w głównej mierze wspierały poprzez zwiększanie dostępności pomocy osobom uzależnionym oraz upowszechnianiem informacji na temat placówek i programów pomocowych. Znikomy odsetek gmin dofinansował programy ograniczenia szkód zdrowotnych związanych z używaniem narkotyków. Kilkanaście samorządów wsparło działania na rzecz zmniejszenia marginalizacji wśród osób używających narkotyków szkodliwie oraz osób uzależnionych. Główną formę wsparcia stanowiło udzielanie świadczeń pomocy społecznej osobom i rodzinom z problemem narkomanii. Niewielka część sprawozdanych gmin wsparła działania z zakresu rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w placówkach prowadzących leczenie i rehabilitację osób

uzależnionych od narkotyków oraz innych grup zawodowych mających styczność z osobami uzależnionymi od narkotyków. Obszar badań i monitoringu problemu narkotyków i narkomanii realizowany był przez samorządy gminne poprzez zbieranie i analizę danych statystycznych dotyczących problemu oraz reakcji instytucjonalnej na problem, a także szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zaangażowanych w prowadzenie monitoringu.

*Zadania zrealizowane w 2016 roku przez ETAP Ośrodek Profilaktyki
i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych w Białymstoku*

ETAP Ośrodek Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych w Białymstoku jest placówką prowadzoną przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie DROGA w Białymstoku. Ośrodek realizuje zadania o zasięgu wojewódzkim, udzielając pomocy osobom eksperymentującym i uzależnionym od substancji psychoaktywnych (narkotyki, alkohol, „dopalacze”, leki) oraz wykazującym uzależnienia behawioralne (patologiczny hazard, sieciocholizm, zakupoholizm itp.), a także ich rodzinom. W 2016 roku Ośrodek zrealizował zadania z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej, których zestawienie ilościowe przedstawiają poniższe tabele.

I. Realizacja programów i przedsięwzięć szkoleniowych z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej⁹

Lp.	Działanie	Liczba zajęć	Liczba osób
1)	zajęcia profilaktyczne skierowane do młodzieży:	928	9 181
	„Uzależnienie – jak można go uniknąć?”	608	2 688
	„Warsztaty dotyczące poczucia wartości”	33	550
	„Profilaktyka HIV/AIDS”	17	360
	„Stop cyberprzemocy”	167	3 501
	„Grać czy być?”	40	738
	„Komunikacja empatyczna”	63	1 344
2)	wywiadówki profilaktyczne:	79	3 858
	„Jak zapobiegać zachowaniom ryzykownym podejmowanym przez dzieci i młodzież?”	31	2 325
	„Stop cyberprzemocy”	20	658
	„Grać czy być?”	22	645
	„Komunikacja empatyczna”	6	230
3)	szkolenia dla grup zawodowych (pedagodzy, pracownicy socjalni, nauczyciele, asystenci rodzinni, itp.):	19	737
	„Komunikacja empatyczna”	6	230
	„Praca na zasobach własnych klienta”	1	15
	„Profilaktyka zachowań ryzykownych”	1	150
	„Dialog motywujący”	4	100

⁹ Profilaktyka uniwersalna - skierowana do ogółu społeczeństwa, ma na celu przeciwdziałanie pojawieniu się zachowań problemowych. Profilaktyka selektywna – skierowana do jednostek lub grup zwiększonego ryzyka, ma na celu zapobieganie, ograniczanie bądź zaprzestanie zachowań problemowych.

	„Profilaktyka zachowań ryzykownych”	6	212
	„Szkoła Dobrego Wyboru”	1	30
4)	program wczesnej interwencji „Fred Goes Net”	29	202
5)	warsztaty dla młodzieży „Po drugiej stronie ekranu”	4	30
6)	grupa doskonalenia zawodowego – pedagodzy/psycholodzy z terenu województwa podlaskiego	10	49
7)	TUP – Trening Umiejętności Prospołecznych	10	12
8)	Szkoła dla rodziców	10	12
	RAZEM:	1 089	14 081

II. Realizacja przedsięwzięć z zakresu profilaktyki wskazującej¹⁰

Lp.	Działanie	Liczba sesji/spotkań/g odzin	Liczba osób
1)	poradnictwo, działania informacyjno- edukacyjne, konsultacje indywidualne, rodzinne, interwencja kryzysowa, wsparcie społeczne	2 756	1 661
2)	konsultacje prawne	101	68
3)	diagnostyka uzależnień	1 537	1 081
4)	terapia indywidualna, rodzinna	4 893	1 001
5)	grupa „U” dla dorosłych	28	35
6)	grupa „U” dla młodzieży	40	16
7)	warsztaty rozwoju kompetencji rodzicielskich	36	78
8)	grupa wsparcia dla rodziców	24	19
9)	grupa terapeutyczna dla młodzieży	18	8
10)	warsztaty rozwoju osobistego – trening empatii NVC dla dorosłych	24	63
11)	warsztaty z zapobiegania nawrotom	12	10
12)	zajęcia informacyjno-edukacyjne dla hazardzistów	8	19
13)	program terapeutyczny dla osób problemowo używających marihuany CANDIS	249	44
14)	Oddział dzienny		42
	RAZEM:	9 726	4 145

¹⁰ Profilaktyka wskazująca – skierowana do jednostek lub grup wysokiego ryzyka, ma na celu zapobieganie, ograniczenie, bądź zaprzestanie zachowań problemowych.

Wnioski i rekomendacje

W 2016 roku działania Samorządu Województwa Podlaskiego w zakresie przeciwdziałania narkomanii w głównej mierze dotyczyły edukacji różnych grup odbiorców – młodzieży, ukierunkowanej na zapobieganie zachowaniom ryzykownym oraz kadry podlaskich szkół, mającej na celu wypracowanie sposobów interwencji w przypadku problemowych zachowań uczniów. Duży nacisk położono również na profilaktykę skierowaną wobec grup ryzyka – poprzez krótką i trafną interwencję oddziaływano na młodzież używającą substancji psychoaktywnych. Zrealizowane przedsięwzięcia zaangażowały szereg podmiotów, które w kompetentny sposób pozwoliły na kompleksową realizację zaplanowanych zadań.

Działania samorządów gminnych w obszarze przeciwdziałania narkomanii, w większości opierały się o profilaktykę skierowaną do ogółu społeczeństwa. Przeważająca część sprawozdanych gmin posiadała dokument w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii/wspólnego gminnego programu przeciwdziałania uzależnieniom, na podstawie którego realizowano zadania ustawowe. Jednakże wciąż istnieje odsetek samorządów, które nie posiadają dokumentu umożliwiającego w uporządkowany i zgodny z literą prawa sposób realizowania zadań z obszaru przeciwdziałania narkomanii.

Podstawą realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień na wszystkich szczeblach samorządności jest prawidłowa i kompleksowa diagnoza problemu. Zarówno na poziomie wojewódzkim, jak i lokalnym, właściwe podejście do projektowania i realizowania profilaktyki zależy od znajomości skali oraz rodzaju zagrożeń a także grup ryzyka.

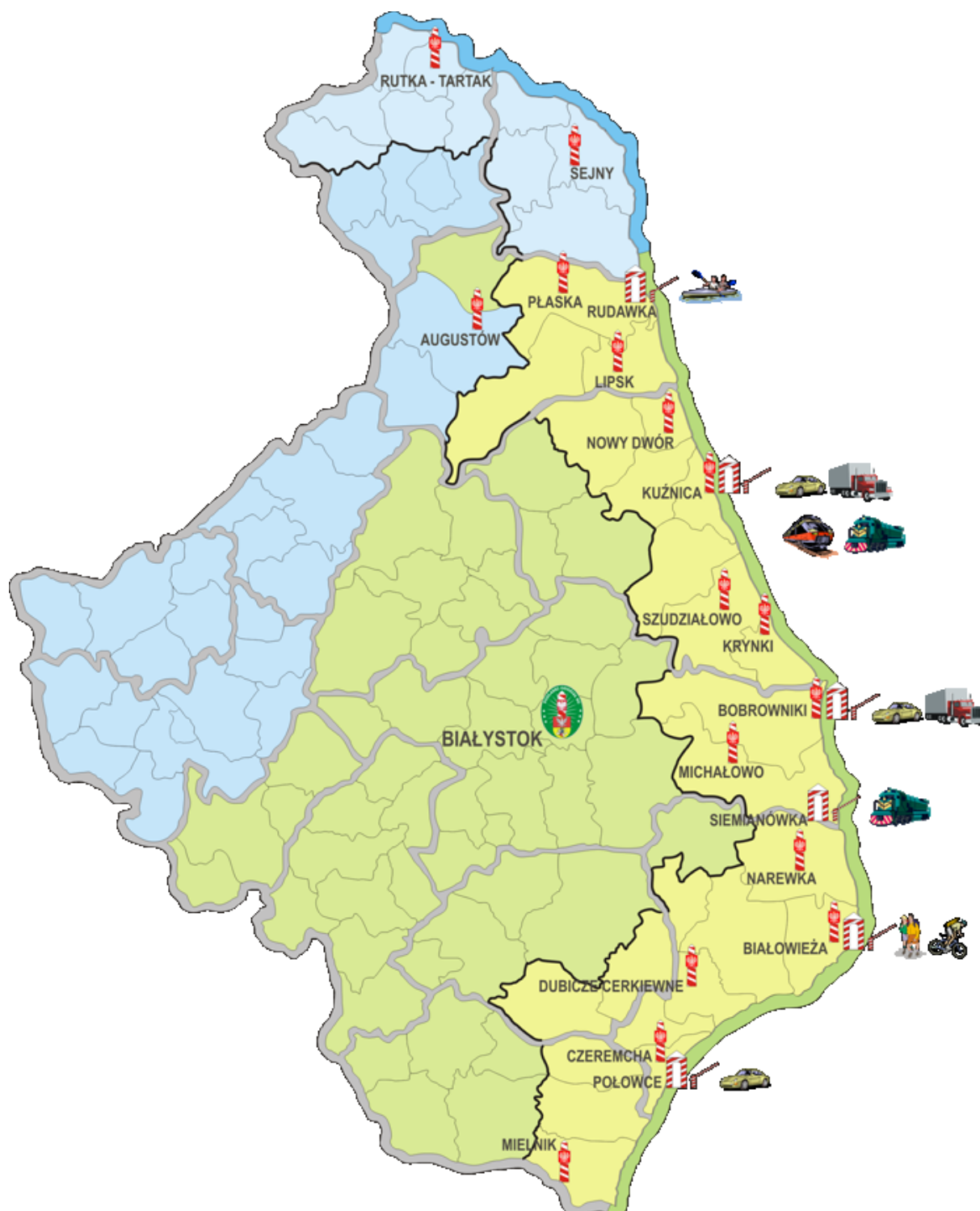
W związku z analizą danych statystycznych oraz opisem realizacji obszaru przeciwdziałania narkomanii, rekomenduje się kontynuację, a także podjęcie przedsięwzięć mających na celu poprawę skuteczności podejmowanych działań, tj.:

1. Przeprowadzenie diagnozy problemu na poziomie wojewódzkim (np. rozpowszechnienie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży),
2. Analizę problemowego używania narkotyków w kontekście zdrowotnych i społecznych konsekwencji oraz inicjowanie i wspieranie działań z zakresu redukcji szkód.
3. Oszacowanie liczby problemowych użytkowników narkotyków na poziomie wojewódzkim oraz edukowanie w kierunkach metod terapii i leczenia w tym leczenia substytucyjnego.
4. Popularyzację wiedzy dotyczącej nowych substancji psychoaktywnych.

5. Intensyfikację działań ograniczających dostępność narkotyków.
6. Inspirowanie samorządów gminnych do wspierania rekomendowanych programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.
7. Realizacja szkoleń oraz projektów edukacyjnych z zakresu problematyki HIV/AIDS (profilaktyka poekspozycyjna, podnoszenie świadomości z zakresu zachowań ryzykownych).

Załączniki

I. Placówki Straży Granicznej i przejścia graniczne województwa podlaskiego¹¹

¹¹ Źródło: strona internetowa Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej
(<http://www.podlaski.strazgraniczna.pl/pod/placowki/11528.Placowki-i-przejscia.html>)

II. Baza placówek udzielających pomocy osobom z problemem narkotykowym w województwie podlaskim

PLACÓWKI STACJONARNE

Ośrodek Rehabilitacji i Readaptacji „MONAR” w Zaczerlanach

Choroszcz Zaczerlany 25

tel: 857193314

tel: 856526234

Caritas Archidiecezji Białostockiej Katolicki Ośrodek Wychowania i Terapii Uzależnień „Metanoia”

Czarna Białostocka, ul. Skr. Pocz. 45

tel: 857103241

ODDZIAŁY DETOKSYKACYJNE

SPPZOZ im. Dr. Stanisława Deresza

Choroszcz, ul. Plac Dr Z. Brodowicza 1

tel: 857191091 wew. 251

PLACÓWKI AMBULATORYJNE

NZOZ „PZP i Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia”

Augustów, ul. Szpitalna 12a

tel: 876432816

Punkt Konsultacyjny Stowarzyszenia „Monar”

Białystok, ul. Gen. Z. Berlinga 8

tel: 856516564

Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga” Ośrodek Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych „ETAP”

Białystok, ul. Włókiennicza 7

tel: 857445026

tel: 857445224

Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień Poradnia dla Uzależnionych od Środków Psychoaktywnych

Łomża, ul. Rybaki 3

tel: 862166703

Poradnia Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny ZOZ

Suwałki, ul. Reja 67a

tel: 875626455

PLACÓWKI DIAGNOZUJĄCE ZAKAŻENIE HIV

Laboratorium Medyczne

Augustów, ul. Szpitalna 12

tel: 876444257

Punkt Anonimowego i Bezpłatnego Testowania w kierunku HIV w Białymstoku przy Ośrodku Diagnostyczno-Badawczym Chorób Przenoszonych Drogą Płciową

Białystok, ul. Gen. Józefa Bema 2, lok. 010, 011, poziom -1

**Punkt Konsultacyjny przy Klinice Chorób Zakaźnych i Hepatologii Uniwersytetu
Medycznego w Białymstoku**

Białystok, ul. Żurawia 14

tel: 857409439

**Szpital Wojewódzki im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego Zakład Diagnostyki
Mikrobiologicznej**

Łomża, ul. Piłsudskiego 11

tel: 864733574

tel: 864733579

SP Szpital Wojewódzki Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej i Mikrobiologii

Suwałki, ul. Szpitalna 60

tel: 875629330

tel: 875629342

SP Szpital Wojewódzki Poradnia Skórno-Wenerologiczna

Suwałki, ul. Szpitalna 60

tel: 875629431